

Ad. 7

Sprawozdanie z realizacji za okres 2019 – 2022

„Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Dla Gminy Koźienice na lata 2019 – 2022”

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710, 954) Gmina Koziencice posiada opracowany Gminny Program Opieki nad Zabytkami (w skrócie GPOnZ), który po uzyskaniu pozytywnej opinii Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków został przyjęty Uchwałą Nr XIII/127/2019 Rady Miejskiej w Koziencicach z dnia 30 września 2019 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Koziencice na lata 2019 – 2022”.

Program określa kierunki działań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami: wskazuje konieczne do wykonania zadania i sugeruje sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych działań organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. Istotnym celem programu jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej i akceptowanej społecznie poprawy w zakresie stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy.

Podstawą prawną opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami są przepisy wynikające z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zapis w ustawie mówi jasno, że zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. (art. 87 ust. 1)

Program, zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy, ma na celu w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju; **(obecnie uchylony)**
- 2) uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego, dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

„Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 dla Gminy Koźienice” wykazuje spójność z dokumentami o charakterze ogólnokrajowym, wojewódzkim i powiatowym. Program jest również zbieżny z dokumentami gminy o charakterze strategicznym i opracowaniami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej gminy oraz zawierającymi ustalenia dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego, w tym ze „Strategią Rozwoju Gminy Koźienice na lata 2018-2030”, „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Koźienice na lata 2016-2022” oraz z dokumentami planistycznymi tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźienice, jak również miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, sporządzonymi dla fragmentów obszaru miasta i gminy Koźienice.

Zadania określone w Programie wykonywane były za pomocą następujących instrumentów:

- 1) prawnych – wynikających z przepisów ustawowych, obejmujących między innymi uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stref ochrony konserwatorskiej, budowę parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do wojewódzkiego rejestru lub włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków obiektów będących własnością gminy, wykonywanie decyzji administracyjnych wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- 2) finansowych – obejmujących między innymi finansowanie prac konserwatorskich, remontowych i archeologicznych przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy lub znajdujących się w trwałym zarządzie jej jednostek lub zakładów budżetowych, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych, w zależności od możliwości finansowych gminy;
- 3) koordynacji – obejmujących między innymi realizację zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w dokumentach strategicznych województwa, powiatu i gminy, współpraca z ośrodkami naukowymi i akademickimi, współpraca z organizacjami wyznaniowymi w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami;
- 4) społecznych – obejmujących między innymi działania edukacyjne promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi, działania prowadzące do tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;
- 5) kontrolnych – obejmujących między innymi aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

I. Założenia programowe Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Koźienice na lata 2019 – 2022.

„Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2019-2022 dla Gminy Koźienice” zgodnie z założeniami jest realizowany dla poniższych priorytetów:

- 1) rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy;
- 2) zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego;
- 3) badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej;
- 4) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków.

W celu realizacji wyznaczonych priorytetów określono długofalowe kierunki działań wraz z zadaniami proponowanymi do wykonania, odpowiednio:

W ramach priorytetu pierwszego (rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy):

- 1) zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:
 - a) prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy,
 - b) opracowanie długofalowego, uwzględniającego kompleksowość działań planu remontów obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach komunalnych,
 - c) podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy,
 - d) rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (parków, cmentarzy),
 - odświeżanie zarośniętych nagrobków,
 - usunięcie drzew zagrażających mauzoleum, ogrodzeniu, bezpieczeństwu ludzi oraz niekomponujących z historycznymi nasadzeniami alejowymi,
 - prowadzenie zabiegów profilaktycznych i ochronnych przed szkodnikami i chorobami grzybowymi roślin na terenie parków i cmentarzy,
 - e) rewaloryzacja obszarów i obiektów zabytkowych z możliwością ich adaptacji do nowych funkcji;

- 1) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne:
 - a) określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych,
 - b) wyeksponowanie zabytków dla celów turystycznych,
 - c) ustalenie liczby obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków i nieposiadających, tzw. „błękitnej tarczy” czyli specjalnego oznaczenia informującego, że dany obiekt jest zabytkiem,
 - d) prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni;
- 2) podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami:
 - a) współpraca z urzędami pracy w zakresie prowadzenia bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenach objętych ochroną,
 - b) wspieranie rozwoju muzeum regionalnego.

W ramach priorytetu drugiego (zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego):

- 1) zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni:
 - a) opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie dla obszarów z dużą ilością zabytków,
 - b) konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną,
 - c) aktualizacja Studium Uwarunkowań Przestrzennych i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego,
 - d) włączenie zagadnienia ochrony historycznego układu przestrzennego dawnego miasta Koziencice do dokumentów planistycznych zagospodarowania przestrzennego;
- 2) podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska.

W ramach priorytetu trzeciego (badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej):

- 1) szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy:
 - a) udostępnienie informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej gminy poprzez, np. utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego,
 - b) opracowanie aktualnej mapy zabytków gminy jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do najważniejszych elementów dziedzictwa kulturowego;

- 2) edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym:
 - a) organizowanie szkoleń i wystaw związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
 - b) wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy;
- 3) specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym:
 - a) prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków,
 - b) finansowanie wykonania inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej zagrożonych obiektów zabytkowych,
 - c) wyłączenie z GEZ w przypadku np. zniszczenia zabytku, utraty wartości zabytkowych i wydawanie stosownych uchwał w tych sprawach,
 - d) włączanie do GEZ nowych obiektów zabytkowych, które zostaną uznane za wartościowe, np. kapliczki, figury, krzyże przydrożne, obiekty architektury itp.,
 - e) dokonywanie przeglądów obiektów z gminnej ewidencji zabytków z udziałem pracowników urzędu konserwatorskiego.

W ramach priorytetu czwartego (określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków):

- 1) uzgodnienie wspólnych działań związanych z uświadamianiem prawnym właścicieli obiektów zabytkowych:
 - a) wyjaśnienie uregulowań prawnych dotyczących własności niektórych zabytków,
 - b) współpraca instytucji, stowarzyszeń, sektora prywatnego na rzecz opieki nad zabytkami;
- 2) opracowanie planu systematycznych kontroli, stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach komunalnych:
 - a) dofinansowanie na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach nieruchomych niebędących własnością gminy,
 - b) podejmowanie interwencji wobec niszczonej (i degradowanej niewłaściwym użytkowaniem) obiektów zabytkowych,
 - c) walka z samowolami budowlanymi, poprzez np. popularyzację dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach.

II. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami.

„Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2019-2022 dla Gminy Koziencice”, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, został przedstawiony Radzie Miejskiej, w celu przyjęcia go uchwałą. Program został opracowany na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Wykonanie sprawozdania powinna poprzedzić ocena poziomu realizacji programu, uwzględniająca:

- 1) ilość wykonanych zadań przyjętych do realizacji;
- 2) efektywność wykonania zadań;
- 3) wartość finansową zrealizowanych zadań;
- 4) zakres współpracy z osobami i jednostkami odpowiadającymi za zabytki.

III. Realizacja Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami w latach 2019-2022

1. Realizacja priorytetu pierwszego (rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy).

Priorytetem działalności Gminy Koziencice w tym zakresie są zabytki wchodzące w skład zespołu pałacowo-parkowego, dotyczy to zarówno kwestii renowacji, pielęgnacji, jak też zagospodarowania terenu.

W 2020 roku opracowano projekt przebudowy drogi dojazdowej na terenie Zespołu Pałacowo Parkowego wraz z wykonaniem odwodnienia i przebudową oświetlenia ulicznego, którego wartość umowy stanowiła 59 000 złotych. W roku następnym wykonano doszczelnienie pobocznic oraz przyległych fragmentów płyty dennej za łączny koszt 58 840,03 złotych. W roku 2022 rozpoczęto zadanie związane z rewitalizacją terenu zespołu Pałacowo Parkowego, którego szacunkowy koszt wynosi 5 100 000 złotych, z czego środki zewnętrzne stanowią 4 998 000 złotych.

Z prac restauratorskich w parku wykonano we wrześniu 2020 r. remont wystawy plenerowej mostu łyżwowego – wartość prac 22 991,90 zł brutto. Zakres prac obejmował wymianę drewnianych legarów, desek jezdni mostu oraz poręczy, impregnację całej konstrukcji, czyszczenie i malowanie łodzi pod jezdnią mostu. Dodatkowo wymieniono szyby w barierkach zabezpieczających wystawę – wartość 1489,25 zł

brutto. Uzupełniono również brakujące kamienie w cokole pomnika króla Władysława Jagiełły – wartość 200,96 zł brutto.

W kwietniu 2019 r. wykonano trawniki wokół oficyny przy zespole pałacowo-parkowym o pow. 1992,74 m² – wartość brutto 29 668,64 zł. W maju 2019 r. przeprowadzono malowanie pomnika w Parku Miejskim za kwotę 317,48 zł brutto. Pomniki w parku są czyszczone na bieżąco w ramach codziennych prac porządkowych.

W grudniu 2019 r. usuwano wiatrołomy i złomy (8 szt.) z terenu parku – wartość 1776,65 zł brutto. Podobne prace miały miejsce w roku kolejnym. W sierpniu 2020 r. usuwano 7 szt. drzew zagrażających – wartość 2673,60 zł brutto. W październiku 2020 r. usuwano 3 szt. wiatrołomów – wartość 720,82 zł brutto.

Prowadzono też bieżące prace porządkowe przy zabytkowych zespołach zieleni. W latach objętych obowiązkiem sprawozdawczym wykonywano obsługę parku w zakresie codziennych prac porządkowych (zamiatanie, opróżnianie koszy, mycie elementów małej architektury, grabienie i koszenie interwencyjne): 2019 r. – wartość 85 384,43 brutto, 2020 r. – wartość 77 964,64 zł brutto.

Do prac porządkowych w 2019 r. należało także grabienie jesienne (12 848,93 zł brutto), cięcie żywopłotów (698,16 zł brutto), koszenie w maju (48 422,66 zł brutto), montaż budek lęgowych dla ptaków (7998,08 zł brutto). W maju 2019 r. zrealizowano również malowanie ławek za kwotę 986,64 zł brutto.

W związku z dużą powierzchnią jaką obejmuje Park Miejski, prace związane z utrzymaniem zieleni koncentrują się głównie na utrzymaniu dostępności tego obiektu dla mieszkańców, poprzez systematyczne koszenie trawników w części zagospodarowanej oraz co najmniej jednokrotnie koszenie runa w sezonie wegetacyjnym w tzw. części leśnej. Koszt koszenia trawników parkowych w latach 2021-2022 wyniósł łącznie 264 989,98zł brutto. W okresie jesiennym prowadzone jest wygrabianie liści z trawników. Koszt wykonania takich prac wynosi corocznie ok. 80 000,00zł brutto.

W stosunku do drzewostanu, kolejność prowadzenia pielęgnacji drzew ustalana została na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i życia użytkowników parku, w związku z czym w ostatnich latach prace polegały na usuwaniu drzew martwych i tych o osłabionej statyce oraz pielęgnacji drzew rosnących wzdłuż alejek parkowych.

Celem wdrożenia efektywnego sposobu zarządzania zielenią na obszarze Zespołu Pałacowo-Parkowego, w maju 2022r. zlecono opracowanie „Inwentaryzacji dendrologicznej wraz z elementami projektu gospodarki drzewostanem w Parku Miejskim w Koziencich”. Koszt opracowania wyniósł 116 235,00zł brutto.

Na podstawie projektu gospodarki drzewostanem w listopadzie 2022r. przeprowadzono prace konserwatorskie polegające na pielęgnacji drzewostanu, w ramach których wykonano cięcia strukturalne w koronach 44szt. drzew, w tym na pomniku przyrody, oraz założono wzmocnienia w koronach w postaci wiązań arborystycznych. Koszt prac wyniósł 58 500,00zł brutto.

W ramach nasadzeń zastępczych nałożonych decyzjami po wycince drzew, w parku realizowane są nowe nasadzenia wg. wytycznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W zakresie utrzymania małej architektury dokonywane były bieżące naprawy ławek, koszy na odpady i innych drobnych form architektonicznych. Corocznie odświeżana jest powłoka malarska na ławkach i drewnianym pomoście. W latach 2021-2022 koszt tego typu prac wyniósł 19 581,18zł brutto.

Kolejnym istotnym elementem zabytkowym w gminie jest Biblioteka Publiczna Gminy Koziernice gdzie w 2021 roku opracowano projekt przebudowy i modernizacji Biblioteki Publicznej Gminy Koziernice. Całkowita wartość projektu wynosiła 157 440 złotych. Kolejnego roku rozpoczęto przebudowę i modernizację Biblioteki Publicznej. Łączny koszt inwestycji wyniósł 5 400 000 złotych. Kwota pozyskana ze środków zewnętrznych to 2 250 000 złotych.

Ponadto na bieżąco są również prowadzone prace związane z utrzymaniem mogił oraz cmentarzy wojennych. Prowadzono tu prace mające na celu bieżące utrzymanie czystości i porządku.

W ramach powyższych działań na terenie Gminy Koziernice prowadzono systematycznie remonty mające na celu renowację mogił, ich utrzymanie i godne upamiętnienie poległych. Nadzór nad grobami i cmentarzami wojennymi położonymi na terenie gminy sprawuje wojewoda. Są to obiekty pojedyncze, jak i zbiorowe mogiły na parafialnych cmentarzach oraz kwatery i mogiły zbiorowe usytuowane w okolicznych lasach Nadleśnictwa Koziernice. Wojewoda może w drodze porozumienia powierzyć jednostce samorządu terytorialnego obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, z jednoczesnym przekazaniem odpowiednich funduszy, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego nie przejmie tego obowiązku bezpłatnie.

W roku 2019 odbywały się:

1. Konserwacje zieleni i utrzymanie porządku na cmentarzach wojennych z okresu I wojny światowej w miejscowościach: Świerże Górne, Aleksandrówka, Kociołki, Stanisławice, mogiłach wojennych z okresu II wojny światowej i mogiłach Legionistów zlokalizowanych na cmentarzach parafialnych w Koziernicach, Brzeźnicy i Ryczywole – koszt 9 998,14 zł w ramach Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych oraz zasad rozliczania środków finansowych przekazanych na realizację powierzonych zadań w 2019 r.

2. Renowacja mogiły żołnierskiej w Kociołkach polegająca na renowacji murowanej tablicy, istniejących krzyży i wykonaniu nowego ogrodzenia, koszt 12 999,88 zł. Prace wykonane w ramach Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych oraz zasad rozliczania środków finansowych przekazanych na realizację powierzonych zadań w 2019 r.
3. Prace porządkowe przy grobach żołnierskich na cmentarzu parafialnym w Koźienicach – koszt 1 921,14 zł brutto (koszt Gminy Koźienice).
4. Renowacja mogił żołnierskich na cmentarzu parafialnym w Koźienicach – koszt 5 861,69 zł brutto (koszt Gminy Koźienice).

W roku 2020 odbywały się:

1. Prace remontowe cmentarza z I wojny światowej w Świerżach Górnych polegające na renowacji i odmalowaniu ogrodzenia, częściowej wymianie na nowe krzyże nagrobne na mogiłach i renowacja pozostałych krzyży. Cmentarz jest wpisany na listę zabytków byłego województwa radomskiego decyzją nr rej. 272/A/84 z dnia 6 września 1984 r. Koszt całkowity prac – 21 996,10 zł brutto, w tym 18 377,16 zł (Gmina Koźienice). Pozostała część w ramach Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych oraz zasad rozliczania środków finansowych przekazanych na realizację powierzonych zadań w 2020 r.
2. Odświeżenie kwater Legionistów i płyty głównej na cmentarzu parafialnym w Koźienicach – koszt 4 385,02 zł brutto (Gmina Koźienice).
3. Konserwacje zieleni i utrzymanie porządku na cmentarzach wojennych z okresu I wojny światowej w miejscowościach: Świerże Górne, Aleksandrówka, Kociołki, Stanisławice, mogiłach wojennych z okresu II wojny światowej i mogiłach Legionistów zlokalizowanych na cmentarzach parafialnych w Koźienicach, Brzeźnicy i Ryczywole, koszt 7 910,32 zł brutto. (w ramach Porozumienia z Wojewodą na 2020 r.).
4. Konserwacje zieleni i utrzymanie porządku na cmentarzu z I wojny światowej w Kociołkach – koszt 526,94 zł brutto (Gmina Koźienice).
5. Renowacja mogiły żołnierskiej w Stanisławicach polegająca na rozbiórce i montażu nowego ogrodzenia – koszt 7 970,74 zł brutto. Koszt w ramach Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych oraz zasad rozliczania środków finansowych przekazanych na realizację powierzonych zadań w 2020 r.

Zawarcie porozumień z Wojewodą Mazowieckim poprzedzone zostało Uchwałą NR XVIII/227/2020 RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia w drodze porozumienia przez Gminę Koziencice do realizacji w 2020 roku zadania z zakresu administracji rządowej polegającej na utrzymaniu grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Koziencice.

W 2021 roku została podpisana umowa pomiędzy Gminą Koziencice a Skarbem Państwa dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Groby i cmentarze wojenne w kraju” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszy Promocji Kultury na rewaloryzację mogiły zbiorowej usytuowanej na terenie Cmentarza Parafialnego w Koziencicach na kwotę 90 000 zł. Powyższe środki stanowiły dofinansowanie zadania, które obejmowało:

- demontaż płyty nagrobkowej „Oddali życie za Ojczyznę” i postawienie jej na nowych cokołach z płyt granitowych,
- odsłonięcie kwater poprzez wycinkę krzewów i wykonanie cokołu z płyt granitowych,
- wykonanie obrzeży z kamienia granitowego wokół kwater,
- zdjęcia nawierzchni asfaltowej i zastąpienie jej płytami granitowymi,
- demontaż postumentu z kostki brukowej i wyłożeniu placu płytami granitowymi,
- rewaloryzację zieleni, nasadzeniu drzew, posadzeniu nowych krzewów i posadowieniu masztu flagowego.

Gmina Koziencice w ramach zawartego Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych – Uchwałą nr XXXIII/394/2021 Rady Miejskiej w Koziencicach z dnia 8 marca 2021 r. wyraziła wolę na realizację powierzonych zadań w 2021 r. obejmujących m.in.:

- prace remontowe cmentarza z okresu I wojny światowej w Świerżach Górnych, polegające na renowacji i odmalowaniu ogrodzenia, częściową wymianę starych krzyży nagrobnych oraz renowacja pozostałych grobów koszt - 20 000 złotych.

- utrzymanie porządku, czystości i konserwacja zieleni na cmentarzach z okresu I wojny światowej, znajdujących się w miejscowościach: Świerże Górne, Stanisławice, Aleksandrówka, mogiłach żołnierskich w Koziencicach, Brzeźnicy i Ryczywole oraz kwaterach Legionistów na kwotę 10 000 złotych.

Została przyznana dotacja w ramach Porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w kwocie 30 000 złotych.

Ponadto Gmina Koźienice z własnych środków pokryła prace porządkowe na ww. cmentarzach oraz zakupiła dekoracje na 1 i 11 listopada łącznie w kwocie 26 482,93 zł.

W tym samym roku zostały odnowione mogiły żołnierskich na Cmentarzu co kosztowało Gminę Koźienice 3 506,35 złotych.

W roku 2022 dokonano prac remontowych pozyskanych z dotacji Wojewody Mazowieckiego. Zadanie było zrealizowane w oparciu o porozumienie z dnia 25 marca 2022 roku. W ramach zadania wykonano następujące prace:

- prace porządkowe i konserwatorskie zieleni w kwocie 15 000 złotych na cmentarzu z I wojny światowej w miejscowościach Świerże Górne, Aleksandrówka, Stanisławice i Kociołki oraz na mogiłach wojennych z okresy II wojny światowej i mogiłach Legionistów zlokalizowanych na cmentarzach parafialnych w Koźienicach, Brzeźnicy oraz Ryczywole,
- prace renowacyjne na cmentarzu z I wojny światowej w miejscowości Świerże Górne, polegające na odnowieniu 26 sztuk nagrobnych krzyży, którego koszt wyniósł 21 999, 60 złotych.

Ponadto Gmina Koźienice z własnych środków pokryła prace porządkowe na ww. cmentarzach oraz zakupiła dekoracje na 1 i 11 listopada w łącznej kwocie 33 119, 35 złotych. Odnowienie mogił żołnierskich na Cmentarzu w Koźienicach to wyniosło 2 366,90 złotych.

Warto podkreślić, iż działania wykonywane w zakresie rewaloryzacji dziedzictwa kulturowego gmina prowadzi również we współpracy z sektorem pozarządowym. Zgodnie z założeniami uchwalanych corocznie Programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, Gmina Koźienice przyjmując, że jej celem jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz uznając ogromną rolę aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej, deklaruje chęć budowania dialogu obywatelskiego, wzmocnienia lokalnych działań, stworzenia warunków do powstawania nowych, cennych inicjatyw służących lokalnej społeczności oraz wyraża chęć realizacji zadań ustawowych w ścisłym współdziałaniu z nimi. Intencją naszej gminy jest rozwój współpracy z sektorem pozarządowym, będącym ważnym składnikiem lokalnego systemu demokratycznego oraz ładu społecznego. Współpraca realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o zasady: pomocniczości, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, przy zachowaniu suwerenności stron.

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca o charakterze finansowym polega na zleceniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych. Realizacja zadań zleconych może odbywać się w formie powierzenia wykonania zadania publicznego, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji, oraz wspierania wykonania zadania publicznego, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji.

Podstawowym trybem przekazywania środków finansowych organizacjom pozarządowym jest otwarty konkurs ofert. Forma otwartych konkursów ofert jest bardzo skutecznym sposobem mobilizacji do działania i wychowania w duchu obywatelskim, umożliwiając z jednej strony aktywizację społeczności lokalnych, zrzeszonych w działających na terenie Gminy Koźienice organizacjach pozarządowych, a z drugiej, wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, zapewnia optymalny poziom efektywności realizowanych przedsięwzięć. W ramach otwartych konkursów ofert mieszkańcy gminy za pośrednictwem organizacji pozarządowych wskazują warte wykonania zadania oraz cele, które dzięki nim chcą osiągnąć.

W interesującym nas zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Zarządzeniem Nr 50/2019 z dnia 22 lutego 2019 r. Burmistrz Gminy Koźienice ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 roku zadań publicznych powierzanych przez samorząd gminny. W ramach konkursu zlecano zadanie pn.: „Wspieranie działań w sferze ochrony dóbr kultury i promocji dziedzictwa kulturowego oraz edukacji społeczeństwa w sferze zachowania dziedzictwa kulturowego Gminy Koźienice”. W roku 2019 wysokość środków publicznych przeznaczonych na działania w tym zakresie ustalono na kwotę 70 000 zł. Po pozytywnym zaopiniowaniu, wykonanie zadań powierzono trzem organizacjom pozarządowym, które podjęły się następujących przedsięwzięć.

Zgodnie z umową o realizację zadania publicznego nr PK.524.K.5.2019, zawartą w dniu 20 maja 2019 r. pomiędzy Gminą Koźienice a Towarzystwem Miłośników Ziemi Koźienickiej, organizacja w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 roku do dnia 15 grudnia 2019 roku przystąpiła do realizacji zadania publicznego. W ramach oferty i umowy osiągnięto wszystkie zakładane rezultaty. Trwałymi rezultatami zadania była renowacja sześciu wyjątkowych nagrobków na koźienickim, zabytkowym cmentarzu parafialnym. Były to obiekty o wyjątkowych walorach artystycznych, architektonicznych, okazy sztuki sepulkralnej, które niestety pozbawione opieki ulegały degradacji. Udało się wykonać konserwację i renowację nagrobków Franciszka Nowickiego, Marianny Kalczyńskiej i Marcina Kalicińskiego, Stanisława Mireckiego, Henryki Brzezińskiej i Zofii z Rudkowskich Brzezińskiej oraz dwóch płyt nagrobnych nieznanymi pochowanymi. Osiągnięte rezultaty trwałe przekładają się na miękkie efekty zrealizowanego zadania, takie jak propagowanie wiedzy historycznej na temat ważnych wydarzeń historycznych i osób z terenu Gminy Koźienice, upowszechnianie dziedzictwa kulturowego gminy, pogłębienie świadomości regionalnej i zainteresowania lokalną małą

ojczyznę, stymulację i pobudzenie aktywności młodego pokolenia do poznawania historii i kultury, wzrost wiedzy historycznej o ważnych wydarzeniach historycznych wśród mieszkańców i gości spoza naszego regionu, wzrost estetyki Koźienic oraz zabytkowych obiektów miejskich. Sprawozdanie z wykonania zadania wykazało, iż na prowadzone działania przeznaczono łącznie kwotę 28 489,61 zł (w tym 24 900 zł dotacji, 2 700 zł kosztów pokrytych z wkładu osobowego oraz zaangażowane dodatkowo środki finansowe własne w kwocie 889,61 zł).

Z kolei w ramach działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne, w tym wyeksponowanie zabytków dla celów turystycznych, interesującą ofertę konkursową złożyło Koźienickie Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych. Na podstawie zawartej w dniu 17 kwietnia 2019 r. umowy o realizację zadania publicznego nr PK.524.K.7.2019, ww. organizacja w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 roku do dnia 15 grudnia 2019 roku przystąpiła do realizacji zadania publicznego. Osiągnięto wszystkie zakładane cele. Głównym rezultatem mierzalnym i trwałym było opracowanie i ustawienie trzech tablic nawiązujących treścią i grafiką do historii społeczności napływowej na terenie Gminy Koźienice, tzw. Olędrów, czyli osadników z zachodniej Europy, którzy od końca XVII w. napływali na te tereny. Olędrzy przez dziesięciolecia wywierali znaczny wpływ na lokalną gospodarkę oraz rozwój społeczny gminy. Jedynymi śladami po nich na terenie naszej gminy są trzy cmentarze ewangelickie, w tym jeden wpisany do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to cmentarze w Chinowie, Holendrach Kuźmińskich i w Koźienicach (tzw. „Śmigiel”). Dzięki realizacji zadania sfinansowanego przez Gminę Koźienice udało się ustawić tablice w okolicy tych miejsc. Na podstawie dostępnych materiałów źródłowych i ikonograficznych wytypowany dostawca wykonał projekt graficzny tablic. Wykonawca wykonał również stelaże, na których tablice zostały zamontowane. Na tablicach znajdują się m.in. treści i materiał graficzny ukazujący życie i działalność koźienickich Olędrów. Dzięki opracowaniu i ustawieniu tablic tematycznych osiągnięte zostały również miękkie cele, takie jak wzrost wiedzy historycznej na temat ważnych wydarzeń historycznych na terenie Gminy Koźienice, pogłębienie świadomości regionalnej i zainteresowania lokalną małą ojczyznę, czy pobudzenie aktywności młodego pokolenia do poznania lokalnej i polskiej historii oraz kultury. Cele te, dzięki osiągniętym trwałym rezultatom, będą oddziaływały jeszcze przez wiele kolejnych lat. Sprawozdanie z wykonania zadania wykazało, iż na prowadzone działania przeznaczono łącznie kwotę 9 000,02 zł (w tym 9 000 zł dotacji oraz zaangażowane dodatkowo środki finansowe własne w kwocie 0,02 zł).

W tym samym zakresie priorytetu wykonywane było zadanie publiczne pn. „Zabytkowo i klockowo! – Kościół pw. Św. Krzyża w Koźienicach – warsztaty architektury sakralnej Gminy Koźienice dla dzieci”. Ofertę konkursową złożyła Fundacja F-XXI. Wskazując potrzeby i celowość wykonania zadania publicznego podkreślono, iż zabytki są ważnym elementem dziedzictwa kulturowego każdej społeczności lokalnej,

stanowiąc świadectwo minionych epok bądź zdarzeń, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Na obszarze Gminy Koźienice znajduje się wiele zabytków architektonicznych z różnych okresów historycznych oraz reprezentujących odmienne style architektoniczne. Odgrywając znaczącą rolę w kształtowaniu tradycji kultury lokalnej, tworzą bogate dziedzictwo kulturowe Gminy Koźienice. Sakralne zabytki architektoniczne, stanowiąc element wspólnej historii, mają pozytywny wpływ na rozwój społeczno-ekonomiczny społeczności lokalnych. Dlatego warto je chronić i znać. Podstawową potrzebą realizacji projektu była zbyt mała świadomość posiadanego dorobku kulturowego, wynikająca z braku edukacji regionalnej w jednostkach oświatowych, skutkująca znajomością wśród uczniów zabytków Krakowa, Warszawy lub innych większych miast Polski, przy jednoczesnym braku wiedzy o dziedzictwie lokalnym. W związku z powyższym proponowane do wykonania zadanie miało polegać na zapoznaniu dzieci trzech szkół podstawowych Gminy Koźienice z dziedzictwem regionalnym, jakie stanowi zabytek architektoniczny – kościół parafialny pw. Św. Krzyża w Koźienicach. Podczas realizacji projektu uczestnicy, wykorzystując klocki Lego, mieli budować zespołowo w trakcie warsztatów model budowli – makietę, w oparciu o instrukcje dostarczone przez organizatorów. Na podstawie zawartej w dniu 29 lipca 2019 r. umowy o realizację zadania publicznego nr PK.524.K.12.2019, organizacja w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 listopada 2019 roku przystąpiła do realizacji. Zgodnie z harmonogramem odbyło się sześć warsztatów (po dwa spotkania w każdej ze szkół uczestniczących w omawianym projekcie): w dniu 25 września 2019 roku w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Urszuli Kochanowskiej w Koźienicach, w dniu 26 września 2019 roku w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 im. Króla Zygmunta Starego w Koźienicach, w dniu 27 września 2019 roku w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 im. Jana Pawła II w Koźienicach. Uczestnikami były dzieci z klas I-VI, w łącznej liczbie 84 osób. Warsztaty zrealizowano zgodnie z harmonogramem, a poprzez zbudowanie modelu budowli, dzieci biorące udział w zajęciach mogły poznać sakralny zabytek architektoniczny naszego miasta. Na wykonane zadanie publiczne przyznano kwotę 2 300 zł dotacji.

W następnym roku, po rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych wspieranych przez Gminę Koźienice w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (ogłoszonego Zarządzeniem Nr 65/2020 Burmistrza Gminy Koźienice z dnia 15 maja 2020 r.), w tym samym zadaniu publicznym Towarzystwo Miłośników Ziemi Koźienickiej wykonało renowację trzech zabytkowych nagrobków na koźienickim cmentarzu. Tym razem, zgodnie z zawartą w dniu 10 lipca 2020 r. umową nr PK.524.K.6.2020, mimo trudnej sytuacji pandemicznej udało się wyremontować nagrobki: Leonji Górskiej (piaskowiec, marmur), Stanisława Felicjana Norberta Waleszczyńskiego (piaskowiec; nagrobek neoklasycystyczny) oraz Marii Brzozowskiej (żeliwny). Wykonane prace kolejny raz poprawiły estetykę koźienickiego cmentarza, przyczyniły się też do upowszechniania dziedzictwa historycznego i kulturowego

naszej gminy. Wartość realizowanego w okresie 1 lipca – 15 grudnia 2020 r. projektu wyniosła 23 691,68 zł, z czego 21 000 zł stanowiła dotacja konkursowa.

W 2021 roku, po przeprowadzeniu procedury otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych wspieranych przez Gminę Koźienice w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (ogłoszonego Zarządzeniem Nr 59/2021 z dnia 1 kwietnia 2021 r.), w tym samym zadaniu publicznym Towarzystwo Miłośników Ziemi Koźienickiej po podpisaniu umowy nr PK. 524.K.9.2021 zawartej w dniu 28 kwietnia 2021 r. osiągnęło i zrealizowano dwa z trzech zakładanych rezultatów. Pierwszym osiągniętym działaniem była renowacja zabytkowego nagrobka Ewy i Michała Ciszków i na koźienickim zabytkowym cmentarzu parafialnym. Kolejnym zrealizowanym zadaniem było wykonanie ławeczki upamiętniającej ks. Franciszka Siarczyńskiego — patrona koźienickiej Biblioteki. Po zakończeniu prac rzeźbiarzy ławeczka została ustawiona przy wejściu do siedziby Biblioteki Publicznej. Rzeźba cieszy się uznaniem i powodzeniem m.in. czytelników biblioteki, którzy odwiedzając placówkę mogą przysiąść się obok patrona. Na wykonanie zadania publicznego przyznano kwotę 37 000 złotych dotacji.

Ważnym elementem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest zwiększenie wiedzy na temat tradycji kulturowych regionu, wykorzystanie ich w promocji turystyki oraz edukacja w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego. Zadania te gmina realizuje przede wszystkim we współpracy ze swoimi jednostkami budżetowymi (Muzeum Regionalne w Koźienicach im. prof. Tomasza Mikockiego, Biblioteka Publiczna Gminy Koźienice im. ks. Franciszka Siarczyńskiego, Koźienicki Dom Kultury im. Bogusława Klimczuka, placówki oświatowe).

Ochroną i promocją dóbr kultury, zwłaszcza w zakresie zabytków ruchomych, zajmuje się jednostka budżetowa Gminy Koźienice – Muzeum Regionalne w Koźienicach im. prof. Tomasza Mikockiego. Zgodnie ze swoim statutem Muzeum gromadzi i przechowuje dobra kultury z zakresu etnografii, archeologii, historii, sztuki. Na bieżąco kataloguje zbiory i dokonuje naukowych opracowań zgromadzonych muzealiów. Zabezpiecza i konserwuje eksponaty oraz, w miarę możliwości, zabezpiecza stanowiska archeologiczne.

Na działalność statutową muzeum regionalne otrzymało z budżetu gminy środki finansowe w formie dotacji podmiotowej w wysokości 950 000,00 zł w roku 2019 oraz 1 070 000,00 zł w roku 2020.

W okresie sprawozdawczym w zakresie priorytetu pierwszego podejmowano również działania wspierające rozwój muzeum regionalnego. Zgodnie z informacją o stanie posiadania muzealiów oraz jego powiększeniu w Muzeum Regionalnym w Koźienicach im. prof. Tomasza Mikockiego w latach 2019-2020 odnotowano, iż:

1. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2020 r. w posiadaniu muzeum znajdowało się ogółem 4815 zaewidencjonowanych dóbr kultury, z czego z zakresu:

- sztuki: 303,
- archeologii: 127,
- etnografii: 1168,
- historii: 3217.

2. W okresie lat 2019-2020 przybyło ogółem 161 dóbr kultury, z czego z zakresu:

- sztuki: 4,
- archeologii: 30,
- etnografii: 28,
- historii: 99.

3. W roku 2021 zbiory Muzeum Regionalnego w Koźienicach prezentowały się następująco:

- sztuka: 303,
- archeologia: 127,
- etnografia: 1170,
- historia: 3243.

4. Ostatnim w ostatnim roku sprawozdawczym dane dóbr kultury przedstawiają się w sposób następujący:

- sztuka: 307,
- archeologia: 127,
- etnografia: 1170,
- historia: 3247.

Pośród szczególnie interesujących poznawczo oraz cennych dla historii miasta i regionu można wymienić m.in.:

- dokumenty szkolne oraz inne, związane z systemem edukacji;
- pamiątki dotyczące udziału w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r.;
- elementy umundurowania (kurtki, czapki) pracowników PSK w Koźienicach;
- zespół fotografii żołnierskich z czasów I wojny światowej.

2. Realizacja priorytetu drugiego (zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego).

Za jeden z elementów priorytetu drugiego zadań Programu uznano m.in. przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni. W ramach realizacji powyższego stwierdzono, iż istotny wpływ na

utrzymanie obiektów zabytkowych, obszarów o dużej ilości zabytków oraz poprawę stanu ich zachowania mają ustalenia zawierane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, czy też w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźlenice”.

W okresie sprawozdawczym Rada Miejska w Koźlenicach uchwaliła następujące dokumenty z zakresu planowania przestrzennego:

- częściowe zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Osiedla „Polesie” w Koźlenicach uchwalone Uchwałą NR XVIII/233/2020 RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH z dnia 30 kwietnia 2020 roku,
- częściowe zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźlenice uchwalone Uchwałą NR XX/258/2020 RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH z dnia 30 czerwca 2020 roku,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego w obrębie geodezyjnym Ryczywół, zwany Ryczywół Szklarnie uchwalony Uchwałą NR XXIV/283/2020 RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH z dnia 7 września 2020 roku,
- ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźlenice oraz obowiązujących na terenie Gminy Koźlenice miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalona Uchwałą NR XXIV/286/2020 RADY MIEJSKIEJ W KOZIENICACH z dnia 7 września 2020 roku,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego w obrębie sołectwa Janików i Janików Folwark uchwalony Uchwałą XXXIV/405/2021 z dnia 31 marca 2021 roku,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego w obrębie Koźlenice PSK, Gmina Koźlenice zwanym: „Koźlenickie Błonia”, uchwalony Uchwałą XXXV/413/2021 z dnia 31 maja 2021 roku,
- częściowe zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźlenice uchwalony Uchwałą XXXV/414/2021 z dnia 31 maja 2021 roku,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego w obrębie geodezyjnym Śmietanki i obrębie geodezyjnym Janów, Gmina Koźlenice uchwalony Uchwałą XXXV/415/2021 z dnia 31 maja 2021 roku,

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego przy ul. Warszawskiej w Kozienicach zwanego „Warszawska III”, uchwalonego Uchwałą XXXVIII/440/2021 z dnia 8 września 2021 roku,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Wilczkowie Górne i obrębie geodezyjnym Michałówka, uchwalonego Uchwałą XLIII/507/2021 z dnia 9 grudnia 2021 roku,
- częściowych zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów terenu miejscowości Nowiny, Gmina Kozienice uchwalony Uchwałą XLIV/521/ 2022 z dnia 24 lutego 2022 roku,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Nowiny, Gmina Kozienice uchwalony Uchwałą XLIV/522/2022 z dnia 24 lutego 2022 roku,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Wola Chodkowska, Gmina Kozienice uchwalony Uchwałą XLIV/ 523/2022 z dnia 24 lutego 2022 roku,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego przy ul. Warszawskiej w Kozienicach, zwanego „Warszawska III” uchwalonego Uchwałą XLV/532/2022 z dnia 31 marca 2022 roku,
- częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kozienice uchwalonego Uchwałą XLVI/555/2022 z dnia 25 maja 2022 roku,
- częściowych zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów terenu miejscowości Nowiny, Gmina Kozienice uchwalonego Uchwałą L/601/2022 z 20 października 2022 roku,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu położonego w obrębie geodezyjnym Śmietanki, Gmina Kozienice uchwalonego Uchwałą LII/616/2022 z dnia 29 listopada 2022 roku,

Uchwały, których treść dotyczy planów zagospodarowania przestrzennego, z uwagi na charakter przedmiotowych terenów nie określają zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej.

Natomiast przyjęte dokumenty, dotyczące zmian i aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kozienice” potwierdzają uwzględnienie obowiązkowych dla

studium zakresów, takich jak: stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego; stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Dla przypomnienia warto podać obowiązujące zgodnie ze Studium strefy ochronne:

STREFA A – ścisłej ochrony konserwatorskiej:

Obejmuje obszary szczególnie wartościowe, o dobrze zachowanej strukturze przestrzennej do bezwzględного utrzymania. W strefie tej występuje priorytet wymagań konserwatorskich.

1) wskazuje się następujące obszary objęte ochroną w strefie A ścisłej ochrony konserwatorskiej:

- układ urbanistyczny centrum miasta Koźienice obejmujący w szczególności zespół pałacowo-parkowy oraz Plac 15 Stycznia i kościołem pw. Świętego Krzyża;

2) w obrębie strefy wskazuje się następujące rodzaje działań:

- zachowanie rozplanowania sieci ulic i placów bez zmiany historycznego przebiegu, przekroju poprzecznego, linii zabudowy oraz rozmieszczenia zabudowy,
- zachowanie historycznego systemu parcelacji,
- zachowanie historycznych cech architektonicznych zabytkowej zabudowy – w szczególności gabarytów, kształtów i pokryć dachowych, elewacji zewnętrznych i detali architektonicznych zespołu budynków pałacowych oraz kościoła,
- rewaloryzację i zachowanie historycznego ukształtowania terenu parku, w szczególności układu komunikacyjnego, zbiorników wodnych, nasadzeń,
- dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zabytkowych zespołu i poszczególnych obiektów a nie odwrotnie; w przypadku obiektów o znacznej wartości kulturowej projekt adaptacji do współczesnych potrzeb należy poprzedzić badaniami architektonicznymi,
- restaurację i modernizację techniczną obiektów z maksymalnym zachowaniem struktury budowli, detalu architektonicznego oraz wystroju wnętrza,
- na obszarze objętym strefą „A” wszelkie prace ziemne, prace związane z gospodarowaniem zielenią, remonty, modernizacje, adaptacje, projekty uzupełnienia zabudowy, reklamy etc. należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- na obszarze objętym strefą „A” obowiązuje zakaz lokalizacji nośników reklamowych.

STREFA B – ochrony konserwatorskiej:

Obejmuje ona obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania, istniejącej substancji zabytkowej oraz charakteru i skali nowej zabudowy.

1) wskazuje się następujące obszary objęte ochroną w strefie B ochrony konserwatorskiej:

- centralna część miasta Koźmierz (otaczająca strefę A ścisłej ochrony konserwatorskiej) wraz z zespołem zabudowy śródmiejskiej;
- hamernia oraz Cmentarz Żydowski wraz z okoliczną zabudową położone w południowej części miasta Koźmierz;
- drewniana kaplica we wsi Cudów wraz z otoczeniem;
- centralna część wsi Świerże Górne wraz z kościołem i drewnianą dzwonnica oraz cmentarzem rzymsko-katolickim i cmentarzem z I Wojny Światowej;
- centralna część wsi Ryczywół wraz z kościołem pw. Świętej Katarzyny;

2) w obrębie strefy wskazuje się następujące rodzaje działań:

- zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego, w tym: rozplanowania ulic, rozplanowania i form zabudowy, historycznych linii zabudowy i szerokości działek, utrzymanie, podkreślenie, i utrwalenie zasadniczych elementów rozplanowania tj. kształtu placów i przebiegu dróg;
- utrzymanie skali i charakteru zabudowy uzupełniającej;
- uzupełnienie zabudowy i zagospodarowania w formie otuliny dawnych traktów i dostosowanie nowej zabudowy w zakresie sytuacji, skali i bryły do istniejącej;
- usunięcie lub odpowiednią przebudowę obiektów dysharmonizujących, kolidujących usytuowaniem, skalą i charakterem z historyczną strukturą przestrzenną,
- uzyskiwanie uzgodnienia wojewódzkiego konserwatora zabytków przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i uzgadnianie wszelkiej dokumentacji projektowej dotyczącej prac remontowo-budowlanych.

STREFA E – ochrony ekspozycji:

Strefa ochrony ekspozycji obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych.

1) wskazuje się następujące obszary objęte ochroną w strefie E ochrony ekspozycji:

- w kierunku wsi Ryczywół – pole ekspozycji od strony południowo-wschodniej;
- w kierunku parku w Janikowie – pole ekspozycji od strony północno-wschodniej;
- w kierunku drewnianej kaplicy we wsi Cudów – pole ekspozycji od strony południowej;
- w kierunku hamerni w mieście Koźienice – pole ekspozycji od strony południowej;
- w kierunku zabudowań wsi Brzeźnica – pole ekspozycji od strony zachodniej.

2) w obrębie strefy wskazuje się następujące rodzaje działań:

- wyłączenie terenu spod zabudowy kubaturowej ujemnie wpływającej na ekspozycję obszaru objętego ochroną (zabudowa kubaturowa powyżej 12 m wysokości);
- uporządkowanie substandardowej zabudowy na przedpolu ekspozycji;
- uczytelnienie układów urbanistycznych na styku z terenami otwartymi;
- zakaz wprowadzania nasadzeń wysokich i zwartych, w tym zakaz zalesień;

STREFA K – ochrony krajobrazu:

Obejmuje obszary krajobrazu integralnie związane z zespołami i obiektami zabytkowymi.

1) wskazuje się następujące obszary objęte ochroną w strefie K ochrony krajobrazu:

- centralna część miasta Koźienice (otaczająca strefy B ochrony konserwatorskiej) obejmująca historyczne ukształtowanie i najstarszą tkankę miejską;
- układ ruralistyczny wsi Ryczywół wraz z terenami zalewowymi ujścia wsi Radomki;
- zabytkowy cmentarz żydowski we wsi Ryczywół;
- zabytkowy cmentarz rzymsko-katolicki we wsi Ryczywół;
- układ ruralistyczny wsi Wola Chodkowska wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Nowa Wieś wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Holendry Piotrowskie wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- zabytkowy cmentarz ewangelicki we wsi Holendry Piotrowskie;
- układ ruralistyczny wsi Piotrowice wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- zabytkowy cmentarz niemiecki we wsi Chinów;
- zabytkowy cmentarz ewangelicko-augsburski we wsi Chinów;
- układ ruralistyczny wsi Przewóz wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Holendry Koźienickie wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Wólka Tyrzyńska wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- pozostałości zabytkowego parku w Janikowie;

- układ ruralistyczny wsi Samwodzie wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Kępeczki wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Staszów wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Brzeźnica wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Ruda wraz z historyczną zabudową zagrodową;
- układ ruralistyczny wsi Kociołki wraz z historyczną zabudową zagrodową;

2) w obrębie strefy K ochrony krajobrazu kulturowego wskazuje się następujące rodzaje działań:

- ograniczenie wznoszenia wysokich obiektów kubaturowych (powyżej 12 m), obiektów technologicznych (powyżej 15 m) i przysłon z zieleni wysokiej na przedpolu zabudowy o wysokiej wartości kulturowej oraz na charakterystycznych osiach widokowych,
- utrzymanie charakterystycznego dla układu urbanistycznego klimatu związanego z otoczeniem obiektów o wysokiej wartości kulturowej, a także tradycyjnego wyposażenia przestrzeni historycznej, czytelnej w krajobrazie,
- projektowanie nowych elementów zabudowy i wyposażenia układów urbanistycznych i ruralistycznych dostosowanych do tradycji miejsc, ich otoczenia oraz odpowiednich dla całych zespołów historycznych objętych ochroną,
- utrzymanie rozplanowania zespołów urbanistycznych i ruralistycznych, tj. linii regulacyjnych dróg i placów, linii zabudowy i podziałów parcelacyjnych,
- zachowanie istniejącego drzewostanu o wysokich walorach krajobrazowych (aleje, grupy drzew podkreślające rozplanowanie układów urbanistycznych i ruralistycznych miasta i wsi, drzewa o walorach pomnikowych),
- utrzymanie historycznego rozplanowania zespołów cmentarnych, w zakresie układu kwater, alei, szpalerów drzew, kaplic, zabytkowych nagrobków,
- zaleca się w miarę możliwości usunięcie obiektów dysharmonizujących z otoczeniem.

Ochrona obiektów archeologicznych

W obrębie stanowisk archeologicznych wskazuje się następujące rodzaje działań:

- 1) wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi, prowadzonymi za zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) prace ziemne związane z budową infrastruktury technicznej podziemnej muszą być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, prowadzonym z zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

3) wymienione powyżej prace inwestycyjne podlegają uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zgodnie z regulującymi to przepisami odrębnymi;

4) w przypadku prowadzenia budowlanych robót ziemnych, każdy kto odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany:

- wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć przedmiot,
- zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia,
- niezwłocznie zawiadomić o tym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza miasta.

3. Realizacja priorytetu trzeciego (badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej).

Gmina Kozienice zapewnia szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym. Udostępnianie tych informacji odbywa się na stronie internetowej gminy (www.kozienice.pl), gdzie w zakładkach odnośnie do obiektów wartych zobaczenia wymienione są również najciekawsze lokalne zabytki. Ich opisy uzupełnia atrakcyjny materiał zdjęciowy. Na stronie internetowej znajduje się też mapa miasta, na której zaznaczono interesujące obiekty zabytkowe, dzięki czemu łatwiejsze będzie ich odnalezienie, np. w trakcie wycieczki w terenie.

Gmina Kozienice podejmuje także działania na rzecz edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym. Podobnie jak w przypadku priorytetu pierwszego, tak i działania wykonywane w związku z realizacją priorytetu trzeciego są prowadzone samodzielnie lub w porozumieniu z jednostkami organizacyjnymi oraz we współpracy z sektorem pozarządowym.

W ramach organizowania szkoleń i wystaw związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego Muzeum Regionalne w Kozienicach im. prof. Tomasza Mikockiego w latach 2019 -2022 zorganizowało np.:

- ***Bartnicze i pszczelarskie tradycje Puszczy Kozienickiej*** – stała wystawa etnograficzna prezentująca kolekcje zabytkowych uli i sprzętów pszczelarskich (koszty organizacji wydarzenia: 2000,00 zł);
- ***Kozieniccy mistrzowie ludowego rzeźbiarstwa i ich dzieła*** – stała wystawa etnograficzna ukazująca bogate tradycje miejscowej sztuki ludowej (koszty organizacji wydarzenia: 2000,00 zł).

Z kolei Urząd Miejski w Kozienicach współdziałając z Samorządem Województwa Mazowieckiego w Warszawie i Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Puszcza Kozienicka” zorganizował szkolenie pn. „Mazowieckie dobre praktyki i tradycje kulinarne – dobre praktyki pszczelarskie”. Podczas tego wydarzenia, mającego miejsce w dniu 28 maja 2019 roku w sali konferencyjnej UM Kozienice, zaproszeni prelegenci

zapoznali uczestników z dobrymi praktykami w pszczelarstwie, omówiono produkty pszczele oraz relacje producent-klient w pszczelarstwie, odbył się poczęstunek produktami tradycyjnymi. Temat szkolenia był na naszym lokalnym gruncie bardzo istotny, gdyż – jak wspomniano powyżej – region Puszczy Koziernickiej ma bardzo bogatą tradycję bartnictwa i pszczelarstwa, kultywowaną przez kolejne pokolenia opiekunów pasiek.

Obecnie jednym z najbardziej znanych i lubianych przez konsumentów produktów lokalnych jest właśnie „miód koziernicki”. Wpisany został on w dniu 12 czerwca 2019 roku na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w kategorii „Miody w województwie mazowieckim”. Pod tą nazwą zostało zarejestrowanych pięć rodzajów miodu: wielokwiatowy, akacjowy, lipowy, spadziowo-liściasty i spadziowo-iglasty. Producentem tych słodkich przysmaków jest Pasieka Stanisławice, należąca do jednego z przedstawicieli koziernickiego środowiska pszczelarzy – Witolda Adamskiego. W Związku Pszczelarskim pełni on funkcję Prezesa Koła w Koziernicach i jest członkiem Prezydium Regionalnego Związku Pszczelarzy Ziemi Radomskiej w Radomiu. W 2019 roku Pasieka Stanisławice została członkiem Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze. Idea Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne powstała w szwedzkiej Skanii i na duńskiej wyspie Bornholm w 1995 r. Inicjatywa szybko spotkała się z dużym zainteresowaniem wielu regionów europejskich, które dbają o to, aby zaoferować mieszkańcom oraz turystom wyborną w smaku, wyjątkową regionalną żywność. Aktualnie sieć zrzesza dwadzieścia pięć regionów europejskich. Głównym celem regionów znajdujących się w sieci jest promocja regionalnej żywności opartej na lokalnych zasobach surowców. Sieć Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze promuje gospodarstwa rolne, zakłady przetwórstwa żywności, sklepy i restauracje, które pod szyldem Kulinarne Dziedzictwo Mazowsze będą oferować wysokiej klasy produkty i dania.

Dla uzupełnienia ważnego tematu lokalnego pszczelarstwa warto dodać, iż zgodnie z dostępnymi informacjami pszczelarstwo w Puszczy Koziernickiej, zwanej wcześniej Puszczą Radomską, ma bardzo starą tradycję sięgającą jeszcze czasów średniowiecza. Pierwsze wzmianki dotyczące prawa obelnego na tym terenie zawarte były w dokumencie z 1378 roku. Największy rozkwit leśnej hodowli pszczół w Puszczy Koziernickiej datuje się na XVI wiek. W tym czasie na terenie starostwa radomskiego w województwie mazowieckim, każdy bartnik gospodarzył na wyznaczonym obszarze lasu i mógł dowolnie wyrabiać barcie. Przypisane bartnikom leśne obszary w Puszczy Koziernickiej nazywano kątami bartnymi. Na przełomie lat 30 i 40 XIX wieku rząd Królestwa Polskiego dążył do usunięcia bartników z puszczy. Bartnicy zmuszeni byli do przeniesienia barci do swoich zagród, tworząc pasieki. Na obszarze Ziemi Koziernickiej ule wyplatane były ze słomy. Na początku XX wieku zaczęto wprowadzać ule ramowe.

Aktualnie gromadzeniem i badaniem dawanych, miejscowych tradycji hodowli pszczół, zajmuje się Muzeum Regionalne im. Prof. Tomasza Mikockiego w Koziernicach. W jego zbiorach znajduje się pokaźna

kolekcja narzędzi pszczelarskich oraz uli. Z kolei Koziennickie Koło Związku Pszczelarzy, wraz z Koziennickim Parkiem Krajobrazowym oraz Nadleśnictwem Koziennice, w 2017 roku otworzyło na swoim terenie nowe miejsce dla turystów tzw. „Bartny Kąt”. Przypomina ono tradycje bartnictwa w Puszczy Koziennickiej, znajduje się tam również eksperymentalna barć. Sercem tego punktu stała się rzeźba pszczoły.

Obecnie na obszarze Ziemi Koziennickiej hodowlę pszczół prowadzi kilkudziesięciu pszczelarzy. Pasieki znajdują się m.in. w miejscowościach: Ryczywół, Koziennice, Dąbrówki, Głowaczów. Podczas dożynek lokalne miody, w obecności innych produktów, są darem ołtarza w czasie okolicznościowej mszy świętej.

W roku 2019 w ramach edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym wykonano wiele działań służących temu celowi. Jednym z nich było zlecenie do realizacji zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Zarządzeniem Nr 49/2019 z dnia 22 lutego 2019 r. Burmistrz Gminy Koziennice ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 roku zadań publicznych wspieranych przez samorząd gminny. W ramach konkursu zlecano między innymi zadanie pn.: „Popularyzacja wiedzy o historii, tradycji i kulturze regionu poprzez organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów i działalność wydawniczą”. Po pozytywnym zaopiniowaniu, wykonanie zadań powierzono dwóm organizacjom pozarządowym, które podjęły się następujących przedsięwzięć.

Zgodnie z umową o realizację zadania publicznego nr PK.524.K.6.2019, zawartą w dniu 20 maja 2019 r. pomiędzy Gminą Koziennice a Towarzystwem Miłośników Ziemi Koziennickiej, organizacja w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 roku do dnia 15 grudnia 2019 roku przystąpiła do realizacji zadania publicznego. W ramach oferty i umowy osiągnięto wszystkie zakładane rezultaty. Opracowano i wydrukowano po 800 egzemplarzy kolejnych: XXXVI i XXXVII numerów periodyku „Ziemia Koziennicka”, poruszającego tematykę lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego. Ponadto opracowano i wydrukowano 500 egzemplarzy publikacji „Koziennickie opowieści. Cz. III” niezującego już autora, koziennickiego twórcy i regionalisty Janusza Karasia. Oprócz tego Towarzystwo Miłośników Ziemi Koziennickiej aktywnie włączyło się w organizację wydarzeń związanych z 470-leciem nadania praw miejskich Koziennicom. W ramach tego przedsięwzięcia TMZK zorganizowało sesję popularno-naukową. Sesja z okazji 470. rocznicy lokacji naszego miasta odbyła się w dniu 14 grudnia 2019 r. w sali kameralnej Centrum Kulturalno-Artystycznego w Koziennicach. Swoje referaty zaprezentowali: dr Rafał Jaworski – „Polowania Jagiellonów w Puszczy Koziennickiej”; dr Paweł Jusiak – „O Piotrze Firleju – założycielu miasta Koziennice”; dr Maciej Kordas – „Lokacja Koziennic – próba oceny”; dr Włodzimierz Chorążki – „Heraldyka Koziennic”. Sesja zgromadziła dziesiątki uczestników – mieszkańców Gminy Koziennice, w tym uczniów i nauczycieli z koziennickich szkół, zainteresowanych dawnymi dziejami naszego miasta. Była to bardzo ciekawa swoista lekcja i prezentacja najstarszych kart z historii naszej małej ojczyzny. Dzięki realizacji zadania publicznego nastąpiło pogłębienie świadomości regionalnej

i zainteresowania Gminą Koziencice oraz pobudzenie aktywności młodego pokolenia do poznania historii i kultury. Sprawozdanie z wykonania zadania wykazało, iż na prowadzone działania przeznaczono łącznie kwotę 29 201,60 zł (w tym 24 000 zł dotacji otrzymanej z budżetu Gminy Koziencice).

Zbliżony charakter miał projekt edukacyjny wykonywany we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną ze Stanisławic. Organizacja podjęła się opracowania i wydania jubileuszowej publikacji książkowej z okazji 90-lecia powstania OSP w Stanisławicach. Praca, wzbogacona licznymi fotografiami, przedstawiała historię straży oraz stanowić formę hołdu dla osób zasłużonych dla jednostki. Zakładane cele zadania zostały zrealizowane, wydano 350 egzemplarzy książki, które przekazano do instytucji publicznych z terenu Gminy Koziencice oraz na szeroką dystrybucję w celach promocyjnych podczas różnego rodzaju wystaw, imprez, spotkań w regionie i na terenie kraju. Publikacja powstała z wykorzystaniem dokumentacji OSP, zasobów archiwalnych, zasobów fotograficznych własnych i należących do mieszkańców, prowadzono też działania w zakresie zbierania wspomnień i relacji w społeczności Stanisławic. Książka poszerza wiedzę dotyczącą historii OSP Stanisławice, jej funkcjonowania, współpracy z innymi jednostkami i zawodowego pożarnictwa. Na bazie tej publikacji czytelnik będzie mógł powiększyć wiedzę na temat życia społecznego, kulturalnego, sportowego w Stanisławicach i na terenie Gminy Koziencice. Wpłyne również na kształtowanie postaw obywatelskich oraz świadomości narodowej. Przyczyni się do upowszechniania tradycji pożarnictwa, stymulując także nabór młodego pokolenia do służby w straży pożarnej, pobudzania aktywności młodzieży do poznawania historii i kultury. Łączny koszt przedsięwzięcia wyniósł 11 600,15 zł, z czego 7 490 zł stanowi dotacja z Gminy Koziencice.

W roku 2020 Towarzystwo Miłośników Ziemi Koziencickiej kontynuowało współpracę wydawniczą z Gminą Koziencice w ramach realizacji zadań publicznych. Po zaakceptowaniu oferty konkursowej, TMZK przystąpiło do wykonywania działań, zgodnie z zawartą na okres 1 lipca – 15 grudnia 2020 roku umową nr PK.524.K.5.2020. W trakcie realizacji zadania osiągnięto wszystkie zakładane rezultaty. Opracowano i wydrukowano 800 egzemplarzy XXXVIII numeru periodyku „Ziemia Koziencicka”, poruszającego ważne dla lokalnej społeczności tematy historyczne. Ponadto przygotowano do druku i przedrukowano 2000 egz. książeczki dla dzieci i młodzieży pt. „Koziencicka baśń”, autorstwa Dariusza Szewca z rysunkami Jarosława Majewskiego. „Koziencicka baśń” to 21-stronnicowa książeczka, której pierwsze wydanie odbyło się w 2004 roku. Ponieważ cieszyła się dużym zainteresowaniem, głównie lokalnych czytelników, od kilku lat nie była dostępna. Publikacja ta opowiada w sposób fabularyzowany o legendzie dotyczącej nazwy i założenia miasta Koziencice, jest bogato ilustrowana, za co poprzednio pokochały ją dzieci. Dzięki przedrukowi książeczki najmłodsze pokolenie koziencichan znów ma szansę zapoznać się z lokalną legendą. Podobnie jak w poprzednich latach, projekty wydawnicze Towarzystwa Miłośników Ziemi Koziencickiej przyczyniają się

do wzrostu wiedzy historycznej i lokalnej świadomości kulturowej. Całość zadania zgodnie z umową opiewała na kwotę 23 400 zł, z czego 21 000 zł pochodziło z dotacji Gminy Kozienice.

Wartość edukacyjna ww. projektów i odzew społeczny pozwala sądzić, iż w kolejnych latach nadal będą realizowane kolejne zadania z zakresu ochrony kultury i dziedzictwa Gminy Kozienice w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W trakcie realizacji założeń priorytetu trzeciego: edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym, w 2020 roku podejmowane były przedsięwzięcia na bazie środków otrzymanych przez organizacje pozarządowe w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku sprawozdawczym 2021 również ogłoszono otwarty konkurs ofert z zakresu kultury sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Zadania, które znalazły się w ogłoszeniu obejmowały posunięcia mające na celu zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego Gminy Kozienice oraz promocję walorów regionu.

Po przeprowadzeniu postępowaniu konkursowym, w ramach zadania publicznego pn. *„Popularyzacja wiedzy o historii, tradycji i kulturze regionu poprzez organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów i działalność wydawniczą”*. Towarzystwu Miłośników Ziemi Kozienickiej zlecono umowę o powierzenie zadania PK.524.K.8.2021 z dnia 23 kwietnia 2021 roku. W trakcie realizacji zadania opracowano i wydrukowano 600 egzemplarzy publikacji pt. *„Fragmety wspomnień z pracy nauczycielskiej w szkole podstawowej w Kozienicach z lat 1922- 1956”*. Jest to opracowana jedna z prac historycznych Stefana Janeczka — nieżyjącego już kozienickiego nauczyciela, regionalisty, który w latach swojej działalności opracował kilka prac historycznych pozostających do tej pory w postaci maszynopisu. Publikacja w/w maszynopisu w istotny sposób przyczynił się do popularyzacji wiedzy na temat ludzi i wydarzeń związanych z regionem oraz upamiętni zasłużonych w walce z historycznym terrorem. Dzięki realizacji zadania nastąpiło i będzie postępować pogłębienie świadomości regionalnej zainteresowania lokalną małą ojczyzną oraz pobudzenie aktywności młodego pokolenia do poznania historii i kultury. Koszt prac wydawniczych poniesionych z dotacji wyniósł 12 000 złotych.

W roku 2021 w tym samym zadaniu Stowarzyszenie Przystanek Inicjatywa przystąpił do otwartego konkursu ofert. W ramach podpisanej umowy PK. 524.K.14.2021 z 27 maja 2021 roku organizacja przystąpiła do realizacji zadania, którego celem było stworzenie panoramy przedstawiającej dzieje miasta i terenów dzisiejszej Gminy Kozienice, kluczowe wydarzenia i postacie w historii regionu, w formie banera

o powierzchni 50 m². Baner został zawieszony w planowanym miejscu na ogrodzeniu zespołu Parkowo - Pałacowego w Koźienicach. Finalna Panorama stanowi wypadkową między subiektywną oceną twórców a historią jaką znamy dzięki opracowaniu najlepszym obecnie dostępnym ustaleniom historyków. W trakcie opracowania projektu, zgodnie z założeniami, odbyły się liczne dyskusje konfrontujące wyobrażenia z wiedzą ekspercką dotyczącą lokalnej historii i jej korzeni. Kwota dotacji z gminy Koźienice to 10 000 złotych.

Kontynuacja prac miała miejsce w 2022 roku gdzie również odbyła się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych, ogłoszonego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (w trybie powierzenia) Zarządzeniem Burmistrza Gminy Koźienice Nr 30/2022 z dnia 2 marca 2022 roku. Na sfinansowanie działań w budżecie gminy zabezpieczone zostały środki w wysokości 300 000 złotych.

Na konkurs wpłynęła oferta Stowarzyszenia Przystanek Inicjatywa, w której podobnie jak w poprzednim roku uwzględniono projekt baneru Koźienickiej Panoramy Historii cz. 2. W postępowaniu konkursowym ofertę zaopiniowano pozytywnie, a stowarzyszenie na planowane działania Burmistrza Gminy Koźienice otrzymało w 2022 roku kwotę 13 900 złotych. Zgodnie z umową nr PK.524.K.1.2022 o powierzenie zadania publicznego zawartą w dniu 21 kwietnia 2022 roku pomiędzy Gminą Koźienice a Stowarzyszeniem Przystanek Inicjatywa, organizacja w okresie od 21 kwietnia do 15 grudnia 2022 roku przystąpiła do realizacji zadania publicznego, którego efektem materialnym jest projekt Koźienicka Panorama Historii cz. 2. Baner o wymiarach około 50 metrów² wyeksponowany został na parkanie Zespołu Parkowo-Pałacowego w Koźienicach. Dzięki wyeksponowaniu baneru została pogłębiona świadomość historyczna mieszkańców.

W roku 2022 zadanie: *„Popularyzacja wiedzy o historii, tradycji i kulturze regionu poprzez organizowanie konferencji sympozjów, konkursów i działalność wydawniczą”* wykonane zostało przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Koźienickiej zgodnie z umową PK.524.K.12.2022 zawartą w dniu 16 maja 2022 roku. W ramach zadania opracowano i wydrukowano 700 egzemplarzy XXXIX zeszytu periodyku „Ziemia Koźienicka” oraz dokonano wydania przedruku w ilości 500 sztuk, w jednym tomiku zeszytów I-IV. W trakcie realizacji zadania osiągnięto wszystkie zakładane rezultaty. Na wykonanie działań Towarzystwo Miłośników Ziemi Koźienickiej otrzymało 12 000 złotych dotacji z Gminy Koźienice.

Wśród podobnych działań znalazły się również projekty wydawnicze, z których na uwagę zasługuje szczególnie publikacja wartościowych prac o charakterze lokalnym, wykonana z inicjatywy Koźienickiego Stowarzyszenia Sympatyków Pożarnictwa „STRAŻAK” wydana w 2022 roku. Rezultatem zadania publicznego

było powstanie 300 egzemplarzy publikacji upamiętniającej historię straży pożarnej na terenie ziemi koźienickiej. Wydana publikacja upamiętnia chwile z historii straży koźienickiej, ale również pokazuje zwykłe koszarowe życie zwykłych strażaków w ich niezwyklej służbie społeczeństwu. Jest to również uhonorowanie wielu osób, które przyczyniły się do powstania i funkcjonowania zawodowej oraz państwowej straży pożarnej w Koźienicach. Praca ta utrwala fragmenty z historii straży pożarnej na terenie miasta oraz przyczyniała się do spopularyzowania w środowisku strażackim – dziejów zawodowej oraz państwowej straży pożarnej. Koszt publikacji to 32 980 złotych, z czego 20 000 złotych pochodziło z dotacji Gminy Koźienice.

Zgodnie z art. 19a ww. ustawy, na podstawie oferty realizacji zadania publicznego, o której mowa w art. 14 ustawy, złożonej przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uznając celowość realizacji tego zadania może zlecić organizacji pozarządowej lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającego łącznie warunki określone w art. 19a ust. 1.

W ramach powyższego trybu zawarto w 2020 roku cztery umowy o realizację zadania publicznego:

- **Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi „Babeczki z pieprzem i solą” – 6 000,00 zł**

Organizacja, zgodnie ze złożoną uproszczoną ofertą realizacji zadania publicznego, wykonała zadanie publiczne pod nazwą „Organizacja wydarzeń z zakresu lokalnej kultury i tradycji ludowej mającej wpływ na promocję kultury i tradycji Gminy Koźienice na terenie całego kraju. Hej wesele – spotkanie z tradycją i kulturą lokalną”. Zadanie wykonywano w okresie od 7 września do 28 listopada 2020 roku. Głównym elementem projektu był występ członkiń na I Przeglądzie Kół Gospodyń Wiejskich Ziemi Koźienickiej „Smaki Ziemi Koźienickiej”, zorganizowanego na terenie targowiska w Gniewoszowie, w dniu 13 września 2020 roku. W trakcie imprezy zaprezentowano tradycyjne, lokalne potrawy, których mogli skosztować uczestnicy wydarzenia. Zaprezentowana została również scenka rodzajowa, która w zabawny i ciekawy sposób przybliżyła uczestnikom przeglądu dawne tradycje, a została napisana przez jedną z członkiń koła. Zarówno prezentacja potraw, jak i część edukacyjna przyczyniły się do promocji kultury i tradycji ludowej Gminy Koźienice, wzmocnienia tożsamości lokalnej, budowania poczucia dumy i przywiązania do lokalnych tradycji i historii. Dzięki dotacji zakupiono potrzebne produkty spożywcze oraz wyposażenie konieczne do realizacji zadania.

- **Stowarzyszenie „Nowoczesna Gospodyni” – 6 000,00 zł**

W ramach wykonywanego w okresie umownym 21 września – 19 grudnia 2020 roku zadania „Organizacja wydarzeń z zakresu lokalnej kultury i tradycji ludowej mającej wpływ na promocję kultury i tradycji Gminy Koźienice na terenie całego kraju. Organizacja wydarzeń z zakresu promocji sołectwa” stowarzyszenie przygotowało program świąteczny, podczas którego wykonano tradycyjne, lokalne potrawy, związane z miejscowością. Kulinaria zostały przekazane wraz z zakupionymi naczyniami jednorazowymi na ręce organizatorów akurat odbywającej się akcji „Szlachetna Paczka”. Gościli tam na stole świątecznym, ciesząc gości oraz wolontariuszy akcji. Część potraw przekazano w ramach akcji osobom potrzebującym. Dzięki dotacji zakupiono potrzebne produkty spożywcze oraz wyposażenie konieczne do realizacji zadania.

- **Koło Gospodyń Wiejskich w Świerżach Górnych – 8 500,00 zł**

W ramach wykonywanego w okresie umownym 23 października – 31 grudnia 2020 roku zadania „Organizacja wydarzeń z zakresu lokalnej kultury i tradycji ludowej mającej wpływ na promocję kultury i tradycji gminy Koźienice na terenie całego kraju” stowarzyszenie wzięło udział w programie świątecznym, który był emitowany w mediach lokalnych oraz na kanale YouTube. Przygotowano stoisko, które udekorowano własnoręcznie wykonanymi ozdobami świątecznymi. Przedstawiono przygotowanie potraw (kutia) oraz degustację tradycyjnych, polskich potraw wigilijnych: pierogi, barszczyk, śledzik, pierniczki i inne specjały. Z dotacji zakupiono składniki potrzebne do wykonania potraw oraz konieczne wyposażenie.

- **Koło Gospodyń Wiejskich „Psarżanki” w Psarach – 6 000,00 zł**

W ramach zadania nagrany został promocyjny program świąteczny, w trakcie którego KGW promowało kulturę Gminy Koźienice oraz lokalne tradycje kulinarne. Program nagrywany był we współpracy z telewizją lokalną Kronika Koźienicka. Dostępny później był w Kronice Koźienickiej, na YouTube, a także w mediach społecznościowych – tak więc zasięg odbiorców był duży. Przygotowując i prezentując świąteczne potrawy członkinie KGW przedstawiały historię i zasoby macierzystego Koła z Psar, jak również opowiadały na temat kulinarnej tradycji bożonarodzeniowej. Przygotowane potrawy zostały po nagraniu programu przekazane i przetransportowane do instytucji opiekuńczych z Gminy Koźienice, łącząc promocyjny materiał świąteczny z działaniem na rzecz dobra wspólnego. Z dotacji zakupiono artykuły i wyposażenie konieczne do wykonania zadania. Zadanie wykonywano w okresie od dnia 30 listopada do dnia 30 grudnia 2020 roku.

W ramach tego samego zadania publicznego w 2021 zawarto jedną umowę:

- **Koło Gospodyń Wiejskich „PSARZANKI” w Psarach — 9000,00 zł**

Działanie I W związku z organizacją XXI Dożynek Gminy Koźienice Koło Gospodyń Wiejskich dzięki pozyskanym środkom z zakupionych produktów przygotowało liczne potrawy. Cała impreza odbyła się w reżimie sanitarnym z użyciem zakupionych rękawiczek i środków do dezynfekcji. Przygotowane potrawy zostały rozdane mieszkańcom gminy Koźienice oraz licznie przybyłym gościom. Wszystkie założone działania zostały wykonane w całości. Źródłem informacji o ilości osób biorących udział w XXI Dożynkach Gminy Koźienice był kanał Kroniki Koźienickiej oraz media społecznościowe. Zadanie wykonano w okresie od dnia 1 maja 2021 do 15 grudnia 2021 roku.

Działanie II Podczas II kiermaszu świątecznego zorganizowanego 10 grudnia 2021 roku Koło Gospodyń Wiejskich dzięki pozyskanym środkom z zakupionych produktów przygotowało potrawy świąteczne oraz ozdoby świąteczne. Cała impreza odbyła się w reżimie sanitarnym. Przygotowane potrawy zostały rozdane mieszkańcom gminy Koźienice oraz licznie przybyłym gościom. Wszystkie założone działania zostały wykonane w całości co do założonej ilości. Zarówno działanie I jak również II wykonane było z całą starannością przez wszystkich członków Koła Gospodyń Wiejskich. Reprezentowali oni godnie Koło jak również Gminę Koźienice. Koło dzięki wystawieniu stoiska na obu wydarzeniach zyskało sympatyków na jego funpa`ch (instagram, facebook). Były tradycyjne dla naszego regionu potrawy, które zdobywały już uznanie na innych imprezach o podobnym charakterze. Zaangażowanie Koła wpłynęło pozytywnie na rozwój kultury i zainteresowania tematyką pracy w w/w organizacji.

W roku 2022 roku zostały podpisane dwie umowy z następującymi stowarzyszeniami:

- **Koło Gospodyń Wiejskich w Świerżach Górnych — 5000,00 złotych**

Wszystkie zaplanowane działania zrealizowano w 100 %. Zakupiono kamizelki, które są uzupełnieniem strojów regionalnych, zakup naczyń wpłynął znacznie na promocję potraw. Rezultaty trwałe to udział Koła Gospodyń Wiejskich w Świerżach w wydarzeniach:

- Przegląd Kół Gospodyń Wiejskich Ziemi Koźienickiej, impreza ta wpisała się na stałe do kalendarza imprez regionalnych oraz cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno wśród KGW z terenu powiatu jak i uczestników. Koło Gospodyń Wiejskich w Świerżach Górnych brało udział w następujących wydarzeniach: konkurs na najładniejsze stoisko KGW, konkurs kulinarny na przygotowanie potrawy regionalnej, konkurs w zakresie prezentacji artystycznej.
- Dożynki Gminy Koźienice były wspianiałym momentem na promocję Koła Gospodyń Wiejskich
- Warsztaty zdobienia artystycznego oraz carvingu – sztuka rzeźbienia artystycznego w warzywach i owocach. Uczestnicy zdobyli wiedzę i umiejętności pięknych i fantastycznych dekoracji potraw. Realizacja zadania przyczyniła się do osiągnięcia następujących celów: prezentacja talentów, kulinarnych, artystycznych, pokazanie wszechstronnej kreatywności członkiń, propagowanie

międzypokoleniowego przekazu kultury, kreowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiska lokalnego. Bezpośrednimi odbiorcami zadania byli wszyscy mieszkańcy miejscowości Świerze Górne, gminy Koźienice oraz powiatu koźienickiego. Grupy docelowe jakie uczestniczyły w wydarzeniu to: dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy oraz osoby niepełnosprawne.

- **Koło Gospodyń Wiejskich „Psarzanki” w Psarach — 5000,00 zł**

Działanie I Podczas wspólnej organizacji obchodów Dnia Dziecka ze Szkołą Podstawową w Brzeźnicy dzięki pozyskanym środkom z Gminy Koźienice z zakupionych produktów przygotowano liczne potrawy. Poczęstunek zorganizowany został zarówno dla najmłodszych uczestników festynu jak również dla trochę starszych. Wszystkie założone działania zostały wykonane w całości.

Działanie II Podczas obchodów Dnia Ziemniaka na placu sołeckim w miejscowości Psary KGW dzięki pozyskanym środkom z Gminy Koźienice z zakupionych środków przygotowało potrawy między innymi z ziemniaka oraz zorganizowanie ogniska dla wszystkich obecnych. Miało to na celu popularyzację obrzędów związanych z tak zwanymi „wykopkami”. Wydarzenie miało pokazać najmłodszym trud i pracę jaką należy włożyć w pracę na roli oraz miało zachęcić do pogłębienia tradycji z nią związanymi. Przygotowane potrawy zostały rozdane mieszkańcom wioski Psary, dzieciom ze Szkoły Podstawowej w Brzeźnicy, dzieciom z Ukrainy oraz ich opiekunom, którzy ze względu na wojnę przyjechali do pobliskich miejscowości. Wszystkie założone działania zostały wykonane w całości co do założonej ilości.

Zarówno Działanie I jak i Działanie II wykonane było z całkowitą starannością wszystkich członków KGW. Dekoracja stoiska jak również estetyka podanych potraw czy wystawionych dekoracji spotkała się z dużym uznaniem lokalnej społeczności. Zaangażowanie koła wpłynęło pozytywnie na rozwój kultury i zainteresowanie tematyką pracy w organizacji jakim jest Koło Gospodyń Wiejskich „Psarzanki” w Psarach.

4. Realizacja priorytetu czwartego (określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków).

Realizując założenia priorytetu czwartego należy pamiętać, iż istotne jest zahamowanie procesów degradacji zabytków i obiektów o wartościach historycznych, znajdujących się na terenie Gminy Koźienice. Najskuteczniejszym sposobem zachęcającym właścicieli zabytków do jego realizacji jest stworzenie im

warunków do pozytywnego działania w tym kierunku, a zwłaszcza umożliwienie dofinansowania na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach nieruchomych niebędących własnością gminy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dnia 30 sierpnia 2012 roku Rada Miejska w Koźienicach podjęła Uchwałę Nr XXII/201/2012 w sprawie zasad udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Koźienice. Tym samym zostały stworzone ramy prawne warunkujące przyznawanie dotacji z budżetu gminy na prace poprawiające stan zachowania obiektów zabytkowych. Uchwała ta miała również na celu stworzenie zachęty finansowej zmierzającej do poprawy stanu zachowania zabytków dla właścicieli obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak również tworzenie przyjaznych warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych dla zapewnienia właściwej opieki nad nimi.

Przyjęta uchwała określiła:

- warunki ubiegania się o dotację na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków i niestanowiącym własności Gminy Koźienice;
- rodzaj danych i informacji, które należy zawrzeć we wniosku o dotację;
- tryb postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji;
- postanowienia, jakie winna zawierać umowa o udzielenie dotacji;
- zasady rozliczania dotacji, kontroli rozliczenia i zwrotu dotacji do budżetu Gminy Koźienice;
- sposób ewidencjonowania i upowszechniania informacji o udzielonych dotacjach.

Składanie wniosków o udzielenie dotacji odbywa się w terminie do dnia 30 września każdego roku poprzedzającego rok przyznania dotacji. Termin ten nie ma zastosowania w przypadku, gdy wnioskodawca ubiega się o dotację na prace interwencyjne wynikające ze stanu zagrożenia zabytku lub zagrożenia katastrofą budowlaną. Środki finansowe na prace remontowe i konserwatorskie obiektów zabytkowych zapewniane są w budżecie gminy w dziale 921, rozdział 92120 – *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami*.

Na rok 2019, z uwagi na niezgłoszenie żadnego wniosku o udzielenie dotacji, ujęto w budżecie środki w wysokości jedynie 1 000 zł. Ostatecznie działań w tym zakresie nie wykonywano.

Na rok 2020 ujęto w budżecie środki w wysokości 170 000 zł. Z wnioskiem o udzielenie dotacji zwróciła się w dniu 30 września 2019 roku Parafia Rzymskokatolicka p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach.

W ramach paragrafu budżetowego zawarto w dniu 14 lutego 2020 r. umowę dotacji nr PK.4125.1.2020. Dotujący – Gmina Koźienice, działając na mocy uchwały Nr XXII/201/2012 Rady Miejskiej w Koźienicach z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie zasad udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Koźienice oraz uchwały Nr XVII/209/2020 Rady Miejskiej w Koźienicach z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach w Gminie Koźienice na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, udzielił Beneficjentowi – Parafii dotacji celowej w kwocie: 157 149,72 zł (słownie: sto pięćdziesiąt siedem tysięcy sto czterdzieści dziewięć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) na dofinansowanie zadania: „Prace konserwatorskie ołtarza głównego, dwóch ołtarzy przyfilarowych z nawy – p.w. Przemienienia Pańskiego i św. Franciszka oraz ambony kościoła parafialnego p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach”. Roboty te dotyczyły zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków pod numerem 46/B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu z dnia 14 lutego 1986 r., stanowiących wystrój i wyposażenie wnętrza kościoła parafialnego p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 277/A/84 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu z dnia 27 grudnia 1984 r. Po zaktualizowaniu terminów i zakresu prac, zadanie wykonywane było w dniach 15 lutego – 20 listopada 2020 roku przy ołtarzu głównym kościoła.

Prace zostały zrealizowane zgodnie z założeniami, w zakresie objętym umową, zgodnie z wydanym pozwoleniem konserwatorskim. Zakres przedmiotowych prac objął pełną konserwację ołtarza głównego. Do wykonanych działań należała m.in.: impregnacja strukturalna drewnianych połączeń elementów obiektu, rewizja i korekta pierwotnych połączeń ciesielskich, rekonstrukcja pierwotnej wyprawy malarskiej oraz pozłoty w technice klejonej zgodnie z ustaleniami dokonanymi na podstawie badań stratygraficznych, konserwacja obrazów będących elementami składowymi obiektu oraz ich rzeźb, wykonanie dokumentacji fotograficznej z przeprowadzonych prac.

Drugim wnioskiem o udzielenie dotacji, który wpłynął w okresie sprawozdawczym w 2021 roku do Urzędu Miejskiego w Koźienicach, był wniosek Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach. Został on złożony w dniu 27 września 2021 roku i dotyczył robót planowanych na rok 2022 przy kościele parafialnym p. w Świętego Krzyża w Koźienicach, w ramach prac konserwatorskich przy stropie kasetowym – II etap, wpisanym do rejestru zabytków ruchomych województwa mazowieckiego pod nr rej.: 1259/2017 prawomocną decyzją Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 3 października 2017 roku. Całkowity koszt przedsięwzięcia wynosił 148 384, 05 zł, z czego kwota wnioskowana przez Parafię została określona na 74 384,05 złotych. Zakres prac miał obejmować m.in.:

przeprowadzenie badań mających na celu ustalenie pierwotnych warstw choreologicznych, oczyszczenie całości z brudu, usunięcie pozostałości lakieru, sklejenie i wzmocnienie obłuzowanych połączeń stolarskich, powleczenie drewna półmatowym lakierem akrylowym, usunięcie starej metalizacji, wyrównanie podłoża i położenie nowych gruntów w miejscach przeznaczonych pod pozłotę. Zgodnie z wymogami uchwały po przeprowadzeniu wstępnej analizy formalnej i merytorycznej wniosek został przedstawiony do zaopiniowania komisji Rady Miejskiej właściwej do spraw kultury oraz komisji właściwej do spraw budżetu, po czym trafił pod obrady podczas sesji Rady Miejskiej w Koźienicach.

Uchwałą Nr XLIV/519/2022 Rady Miejskiej w Koźienicach z dnia 24 lutego 2022 roku w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Świętego Krzyża w Koźienicach w Gminie Koźienice na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, udzielono wnioskodawcy dotację w kwocie 74 000,00 na dofinansowanie zadania: „Prace konserwatorskie przy stropie kasetowym w kościele parafialnym pw. Świętego Krzyża w Koźienicach – etap II. Dotacja została przyznana parafii w roku budżetowym 2022. Szczegółowe warunki i termin jej przyznania oraz sposób i termin jej rozliczenia określono w umowie dotacji PK. 4125.2022 zawartej w dniu 21 marca 2022 roku.

Na pisemny wniosek Proboszcza Parafii, w którym zaproponowano zmianę terminu zakończenia przedmiotowej umowy do dnia 15 grudnia 2022 roku. Prośba uzasadniona była tym, że Parafia ubiegała się o środki na wkład własny z Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Projekt został wybrany do dofinansowania natomiast nie ma jeszcze umowy. Po zakończeniu prac Parafia złożyła sprawozdania, które potwierdziło wykonanie wszystkich robót, w zakresie i terminie, zgodnym z dokumentacją techniczną. Wszelkie prace konserwatorskie wykonano w zgodzie z zasadami wiedzy technicznej, pod nadzorem osoby posiadającej uprawnienia konserwatorskie i ogólnobudowlane. Zastosowane materiały budowlane odpowiadają polskim normom i posiadają wymagane prawem certyfikaty, atesty, deklaracje zgodności.

Zakończenie

Zadania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Koźienice na lata 2019 – 2022, związane z takimi jego priorytetami, jak rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy; zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego; badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej; określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków, zostały zrealizowane lub znajdują się w znacznym stopniu zaawansowania.

Nadal są jednak działania, które będą podejmowane jako kolejne, konkretne zadania do wykonania w latach następnych, na miarę możliwości finansowych Gminy Koźienice.

Z up. Burmistrza
Jarosław Traczyk
DYREKTOR
Wydziału Promocji, Kultury i Sportu